

Posudek diplomové práce

Lukáš Víšek: *Reflexe sedmileté války ve výtvarném umění, se zřetelem na nově objevené nástěnné malby z konce 18. století v benediktinském proboštví v Broumově*

obor Historie, Historický ústav Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, 2016

Diplomová práce Lukáše Víška představuje ucelený a v kontextu podaný pohled na „novou“ památku, „nový“ ikonografický pramen, jímž jsou malby odhalené při nedávné obnově části proboštví benediktinů v Broumově.

Za klíč k úspěchu při přijímání informací obsažených v práci považuji vymezení cíle. Předložený text chápu především jako historickou analýzu s tematikou uměleckého díla. Autor totiž nepodrobuje rozboru uměleckou stránku maleb ani jejich řemeslné provedení, nýbrž podává ucelený výklad o původu a roli výjevů v paměti místa, řádu benediktinů i Broumovska, a to na pozadí širokého kulturně-politického kontextu.

Za hlavní přínos práce považuji právě toto scelující hledání souvislostí, k němuž autor využil zejména existující odbornou literaturu (provedl tedy historiografický průzkum) a dále vlastních komparací historických zobrazení míst ztotožněných s náměty broumovských maleb. Lukáš Víšek tedy nerozuzluje otázku autorství díla, neprovádí rozsáhlou rešerši v písemných pramenech, nevyslovuje se k řemeslné stránce malířského provedení, nýbrž si poučeně a se znalostí souvislostí všimá zejména dobové a současné výpovědní role a hodnoty vzniklého výtvarného díla. Uvedené považuji za klad práce, a to z důvodu formálního, jímž je obsah studovaného oboru, a zejména z hlediska metodologického.

Práce je rozvržena do řady kapitol dvojího typu. V prvním z nich se autor věnuje obecným faktům o dějinách Broumovska, stavebním vývoji proboštví či sedmileté válce. Tato místa jsou pochopitelně shrnutím již existujících poznatků, L. Víšek však v těchto pasážích dokazuje zvládnutí práce s literaturou. (Nejsem se však jist, do jaké míry je nosné opírat obsah části věnované vývoji broumovského proboštví o obecnou encyklopedii českých klášterů, jejíž informace jsou z podstaty díla pouze heslovité.)

Svůj řemeslný um autor dokládá v typologicky druhých částech práce, jimiž jsou kapitoly, v nichž se věnuje propojení historických událostí pruských vpádů (a jejich líčení) s koncepcí výzdoby příslušných stěn interiérů broumovské prelatury, a to vždy na základě úvodního podrobného rozboru reálných historických událostí a vzápětí doložení možných, pravděpodobných či jednoznačných (výtvarných) předloh konkrétních nástěnných výjevů. Autor postupuje podloženě a se znalostí detailu, jeho vývody jsou věrohodné. Vzniklý text je tak jakýmsi celistvým průvodcem k jednotlivým malířsky pojednaným polím. Tyto pasáže mají kromě sdílnosti také důvtip, což u kvalifikační práce vyzdvihují.

Autor vládne kultivovaným slohem, přesto jsem na několika místech nebyl s to porozumět obratu či myšlence, případně jsem formulace považoval za nepodařené („skýtat pesimistickou možnost“, s. 68; „katedrála se vzňala soudného dne“, s. 43; „dostat se do hledáčku válečných událostí“, s. 73); jinde si dovoluji polemizovat s voleným zdrobnělým označením kostela sv. Petra a Pavla v Broumově, jež těžko nazývat kostelíkem.

Není mi zcela jasný autorův postoj k umělecké kvalitě díla, neboť v anotaci hovoří o „výjimečném uměleckém zpracování“ bez bližšího významového zabavení, zatímco v kapitole o autorství konstatuje, že malby jsou pravděpodobně dílem malíře „s ne zcela kvalitní tvorbou“ (s. 19). Tuším

však, že se pravděpodobně opíral o názory autorit a sám se ukáznil a zůstal věrný čistě oborové historii.

Místy by textu prospělo poněkud exaktnější vymezení umístění popisovaných motivů, neb píše-li L. Víšek kupříkladu na s. 20 o scéně vojáků sedících u ohně, není čtenáři okamžitě zcela zřejmé, k jakému ze sektorů jednotlivých malířsky pojatých výjevů se sdělení vztahuje. Nepomohlo by číslování scén s klíčem v příloze práce, případně průběžný obrazový doprovod?

Podobně anglická anotace je místy silně agramatická, čímž postrádá srozumitelnosti. Zde se ale jedná o problém téměř všech kvalifikačních prací, s nimiž jsem se setkal, nechť tedy není toto zjištění k tíži hodnocení díla.

Diplomová práce sledovala originální a aktuální téma a jednoznačně obohacuje současný stav poznání. Svou výstavbou a výkladovou linií dokládá autorovu schopnost „nápadu“, invence. Lukáš Víšek zvládl práci s literaturou domácí i cizojazyčnou, opíral se i o archivní prameny, při samotném výkladu námětů díla se musel tematicky široce rozkročit a obsáhnout poznatky z různých oblastí. Práce je vystavěna na solidní argumentaci a dospívá k věrohodným a přínosným závěrům. Nelehký úkol Lukáš Víšek zvládl v kvalitě odpovídající nárokům na magisterský kvalifikační spis. Práci proto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm:

Columbus (Ohio), USA, 15. srpna 2016

PhDr. Ondřej Tikovský, Ph.D.